

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

Број: 610-00-01108 /2017-07

Датум: 15.09.2017. године

Београд
Немањина 22-26

**СТРУЧНО УПУТСТВО О НАЧИНУ ПРУЖАЊА ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ У
ОБРАЗОВАЊУ ОД СТРАНЕ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛАМА ЗА УЧЕНИКЕ СА
СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ ЗА ШКОЛСКУ 2017/18. ГОДИНУ**

Овим упутством ближе се уређује поступак добијања сагласности за организовање додатне подршке у образовању од стране запослених у школама за образовање ученика са сметњама у развоју у складу са чланом 27. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“, број 72/2009, 52/2011, 55/2013, 35/2015 – аутентично тумачење, 68/2015 и 62/2016 – одлука УС), чланом 18. Закона о основном образовању и васпитању („Сл. Гласник РС“, број 55/13), Правилником о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету и ученику („Сл. Гласник РС“, број 63/10) и чланом 7. Правилника о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног и средњег образовања и васпитања ученика са сметњама у развоју („Сл. Гласник РС“, број 73/16).

Додатна подршка у образовању коју пружају запослени у школама за образовање ученика са сметњама у развоју (у даљем тексту додатна подршка) представља скуп стручних послова дефектолога и логопеда којима се подржава и унапређује развој и учење деце, ученика и одраслих са сметњама у развоју који стичу образовање и васпитање ван установе у којој је запослен дефектолог и логопед.

I Корисници додатне подршке

Корисници додатне подршке су образовно васпитне установе, васпитачи, наставници, стручни сарадници, деца, ученици и одрасли са сметњама у развоју и њихове породице.

Подршка може да се пружа искључиво уз мишљење интересорне комисије и уз сагласност родитеља, односно законског заступника.

II Услови за пружања додатне подршке

Додатна подршка се пружа у васпитно-образовној односно образовно-васпитној установи, а изузетно у породици или у школи за ученике са сметњама у развоју, у складу са најбољим интересом корисника. Простор у којем се реализује додатна подршка обезбеђује установа у коју је уписано дете, ученик и одрасли, а изузетно школа за ученике са сметњама у развоју.

Простор у којем се реализује додатна подршка, опрема и материјали треба да буду приступачни особама са инвалидитетом и сметњама у развоју. Уколико је простор за реализацију додатне подршке у школи за ученике са сметњама у развоју, неопходно је да буде опремљен и одговарајућом асистивном опремом и технологијом у складу са потребама корисника.

Дефектолог и логопед који пружа додатну подршку је запослен у школи за образовање ученика са сметњама у развоју, а у складу са члановима 8. и 120. Закона о основама система образовања и васпитања.

III Врсте додатне подршке

1. Подршка деци, ученицима и одраслим са сметњама у развоју

Деци, ученицима и одраслим особама са сметњама у развоју и инвалидитетом се пружају следеће додатне подршке:

- процена и стимулација:
  - сензорно-перцептивних функција (аудитивних, визуелних, тактилно-кинетичких, густативних, олфактивних и вестибуларних),
  - базичних и виших моторичких функција,
  - когнитивних способности,
  - вербалне и невербалне комуникације,
  - социјалних, концептуалних и практичних адаптивних вештина;
- подршка при коришћењу опреме и асистивне технологије (одабир, обука, одржавање, праћење и иновирање);
- подршка или обука за коришћење Брајевог писма;
- подршка или обука за коришћење српског знаковног језика.

Подршка деци, ученицима и одраслим особама се пружа у одељењу или мањој групи током наставе, индивидуално или као додатна активност после часова. Уколико се додатна подршка пружа после часова, неопходно је водити рачуна о дневном и недељном оптерећењу ученика.

2. Подршка породици

Додатна подршка породици се одвија кроз саветодавни рад са члановима породице детета, ученика и одраслих са сметњама о снагама, потенцијалима и потребама детета, ученика и одраслог са сметњама у развоју и кроз обуку родитеља, односно законског заступника за увежбавање и примену стечених вештина које ученик користи у свакодневним животним ситуацијама.

3. Подршка васпитачима, наставницима и стручним сарадницима

Пружање подршке васпитачима, наставницима и стручним сарадницима остварује се при избору и прилагођавању метода наставе, стратегија учења, специјализованих материјала, учила, избору и коришћењу асистивних технологија, изради индивидуалног образовног плана, кроз различите форме хоризонталног учења, као што су учење на основу посматрања активности дефектолога и логопеда запослених у школи за образовање ученика са сметњама у развоју који пружају додатну подршку детету, ученику и одраслом са сметњама у развоју у току активности/наставе, менторску подршку и сл.

4. Подршка установи

Подршка установи се пружа кроз увид у функционалност простора установе и подршку при изради плана прилагођавања простора деци, ученицима и одраслима са сметњама у развоју, подршку при планирању рада школе у области инклузивног образовања, организацији рада и организовању стручног усавршавања унутар установе у домену инклузивног образовања.

IV Процедура успостављања додатне подршке

У циљу оптималног распоређивања додатне подршке у образовним установама:

1. Школа за образовање ученика са сметњама у развоју доставља надлежној школској управи документ са описом својих људских и материјалних ресурса за пружање додатне подршке у складу са захтевима овог Стручног упутства, Образац бр. 1;
2. Школска управа, на основу прикупљених образаца бр. 1, које им доставе школе за образовање ученика са сметњама у развоју, анализира људске и материјалне ресурсе за пружање додатне подршке из тих школа и на основу тога информише све образовне установе о школи/школама које пружају додатну подршку и о могућности да траже подршку од одговарајуће школе за образовање ученика са сметњама у развоју;
3. Образовна установа која има децу, ученике и одрасле са сметњама у развоју, на основу мишљења интересорне комисије о потреби за стручном подршком дефектолога и логопеда, упућује захтев надлежној школској управи и одговарајућој школи за образовање ученика са сметњама у развоју на Обрасцу бр. 2;
4. Стручни тим за инклузивно образовање из школе за образовање ученика са сметњама у развоју која пружа додатну подршку у сарадњи са Стручним тимом за инклузивно образовање установе подносиоца захтева, утврђује врсту подршке и учесталост подршке, а школа корисник прибавља сагласност родитеља, у року од 10 дана од подношења захтева;
5. На основу исказаних потреба за пружањем додатне подршке, утврђене врсте подршке и њихове учесталости, школа за образовање ученика са сметњама у развоју

предлаже број извршилаца са бројем сати до пуног радног времена по месецима реализације. Предлог се доставља надлежној школској управи заједно са пратећом документацијом, у „Изводу из Годишњег плана рада школе са елементима за утврђивање броја извршилаца за школску годину“ – ЦЕНУС. Запосленима се утврђује норма часова у оквиру школе за образовање ученика са сметњама у развоју где се приказује њихово ангажовање кроз број часова у тој школи као и подаци о броју часова ангажовања на пружању непосредне додатне подршке у другој установи, на основу члана 136. Закона о основама система образовања и васпитања. Остале врсте подршке (подршка родитељима, запосленима и подршка установи) се распоређују у оквиру 40-часовне радне недеље запосленог;

6. Директор установе за образовање ученика са сметњама у развоју која пружа додатну подршку у сарадњи са Стручним тимом за инклузивно образовање именује дефектолога, логопеда који пружа непосредну додатну подршку образовној установи, односно детету, ученику и одраслом којем је ова подршка предложена мишљењем интерресорне комисије;

7. Дефектолог, логопед који пружа додатну подршку у сарадњи са Стручним тимом за инклузивно образовање и тимом за пружање додатне подршке детету, ученику и одраслом са сметњама у развоју установе подносиоца захтева прати и вреднује напредовање детета, ученика и одраслог са сметњама у развоју најмање тромесечно. На основу резултата вредновања индивидуално-образовног плана, израђује се предлог измене и допуне, односно прилагођавање индивидуално-образовног плана потребама детета односно ученика, укључујући одлуке о даљем пружању додатне подршке.

8. Школа за образовање ученика са сметњама у развоју током школске године прима нове захтеве установа за пружањем додатне подршке, а на основу мишљења интерресорне комисије. Школа пружалац додатне подршке поступа у складу са описаном процедуром, усклађује организацију рада са постојећим ресурсима у својој установи и потребама исказаним кроз захтеве и исказује промене у ангажовању запослених кроз „Ивод из Годишњег плана рада школе са елементима за утврђивање броја извршилаца за школску годину“ – ЦЕНУС, континуирано, у складу са динамиком приспелих захтева.

V Евиденција, праћење и вредновање додатне подршке

Школа за образовање ученика са сметњама у развоју која пружа додатну подршку и установа која захтева подршку дужне су да воде евиденцију о ангажовању дефектолога и логопеда из школе за образовање ученика са сметњама у развоју у пружању додатне подршке. Школа за образовање ученика са сметњама у развоју која пружа додатну подршку евиденцију води у Дневнику осталих облика образовно-васпитног рада, а школа корисник услуга у Дневнику образовно-васпитног рада – разредној књизи. Такође, школа корисник води евиденцију и на Обрасцу број 3.

Праћење и вредновање додатне подршке врши тим за пружање додатне подршке у оквиру праћења и вредновања индивидуалног образовног плана детета/ученика, стручни тим за инклузивно образовање подносиоца захтева, стручни тим за инклузивно

образовање пружаоца додатне подршке и просветни саветници Министарства просвете, науке и технолошког развоја у оквиру стручно-педагошког надзора и спољашњег вредновања.

У прилогу:

- Образац бр. 1;
- Образац бр. 2;
- Образац бр. 3.

С поштовањем,

